

Novi pogoni zvonov in bitje ure v cerkvi svetega Janeza Krstnika na Logu

Žegnanjska nedelja, 28. junij 2026

Zanimiv je zapis Josipa Novaka iz leta 1907 v Zgodovini brezoviške župnije:

»Ako jo kreneš z Brezovice po državni cesti proti Vrhniki, ugledaš kmalu pred seboj na prijaznem, večinoma z bukovjem obrastlem 370 m visokem hribčku malo cerkvico sv. Janeza Krstnika. Kdaj je bila prvič zidana, se ne ve. Znano nam je iz zapisnika o cerkvenih dragocenostih, da je cerkev že stala leta 1526. Pri velikih vratih se vzdiguje proti nebu do strehe 13 m visok zvonik. Do leta 1874 sta visela v zvoniku le dva zvonova, od tedaj pa imajo tri.

Veliki ima podobe sv. Janeza Krstnika, sv. Janeza Evangelista ter križ. Namesto četrte podobe vidimo naslov zvonarja Alberta Samasse, št. 599 in letnico 1874. Ob robu je napis: „Janez Potočnik, župnik, Matthaëus Rus ino Matth. Remškar, klučarja.“

Drugi ima poleg podob sv. Janeza Krstnika, sv. Marka, sv. Luke, sv. Marjete napis: „A Flvgvre et tempestate libera nos Domine,“ spodaj ob robu pa: „Opvs Gaspari Franchi A. 1720.“ To je najstarejši zvon v župniji.

Tretji ima podobe sv. Janeza Krstnika, sv. Florijana, sv. Roka in v rožicah ležečega svetnika s križem v roki. Pod vrhom je napis: „A fulgure et tempestate libera nos Domine,“ ob robu pa: „Anno 1727.“

Prva svetovna vojna cerkvi na Logu ni prizanesla. Leta 1918 so bili uničeni vsi trije zvonovi. Že tri leta po vojni so se ložani ponovno odločili za bronaste zvonove in vsi trije novi bronasti zvonovi iz podjetja Strojne tovarne in livarne Ljubljana so bili uliti leta 1921.

Veliki zvon premera 90 cm, težak okoli 500 kg, z uglasitvijo a1 ima zapisano številko 349. Na njem so tri upodobitve.

Prva upodobitev je sv. Janez Krstnik, zavetnik cerkve, ki ima v roki palico z napisom »Ecce Agnus Dei«, z drugo roko pa kaže na jagnje, ki predstavlja Jezusa Kristusa.

Druga upodobitev je sv. Marija Božja mati s krono na glavi in z nogami na mesecu kot Brezmadežna, ki ima v naročju Jezusa in v roki rožni venec.

In tretja upodobitev je Jezus Kristus, Odrešenik.

Veliki zvon ima napis: »200 let star sem bil ubit 1918«.

Drugi zvon premera 72 cm, težak okoli 80 kg, z uglastvijo cis2 ima številko 352. Na njem je upodobitev sv. Florjana, priprošnjika za odvrnitev naravnih nesreč, sv. Roka, priprošnjika za varstvo pred kužnimi boleznimi in sv. apostola Tomaža s kopjem in knjigo v roki. Srednji zvon ima napis: »Treska in hudega vremena reši nas Gospod!«.

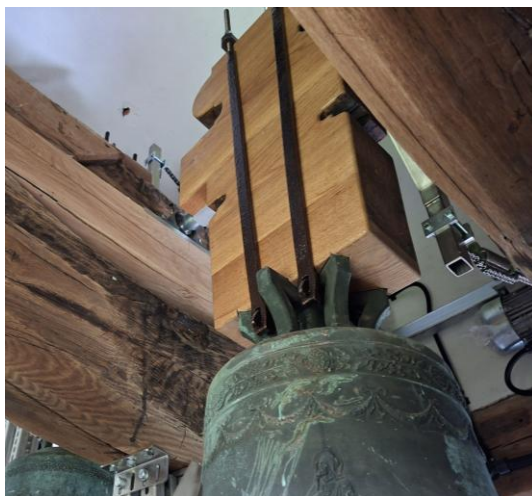
Najmanjši zvon premera 57 cm, težak okoli 63 kg, z uglastvijo e2 ima številko 394. Na njem je upodobitev sv. Blaža, škofa in mučenca, priprošnjika za zdravje grla, sv. Jerneja, apostola in mučenca ter upodobitev angela, ki rešuje človeka iz trpljenja in ognja vic. Najmanjši zvon nima napisa. Nekoč je bil v uporabi kot navček za na naznanitev pokojnika.

Vsi trije zvonovi imajo v zgornjem delu različni okrasni ornament in v spodnjem, širokem delu zvona drugi okrasni pas.

Prva elektrifikacija zvonjenja je bila na Logu že leta 1978. Prvo programsko krmilje je kasneje zamenjala novejša elektronika, ki je bila v zidni omari na koru. Po osemindesetih letih je narejena celovita obnova zvonila.

Obnovljeni so nosilni tramovi zvonov. Srednji zvon je z dodatnimi novimi hrastovimi tramovi dvignjen višje in s tem bolj usklajen z ostalima dvema zvonovoma, kar omogoča tudi lažje pritrkavanje. Zazidane so poškodbe na notranji strani zvonika in pleskana notranjost zvonika pri zvonovih. Zvonovi so na ležajih. Obnovljeni so leseni jarmi zvonov.

Najmanjši zvon je bil odpeljan v delavnico na uglasitev. S struženjem na notranjem delu zvona, na točno določenih mestih, se je dosegla boljša tonska uskladitev z ostalima dvema zvonovoma.

Za zvonove so po meri izdelani kovani jekleni kembliji.

Zvonjenje je z obojestranskim potegom z verigo, s trofaznim asinhronskim motorjem. Hitrost in smer vrtenja upravlja računalnik preko frekvenčnika.

Zvonjenje in bitje ure krmili računalnik s programskimi nastavitvami, ki določa jakost potega, nihajni kot zvona, časovni zamik potegov posameznih zvonov glede na zvonjenje enega, dveh ali treh zvonov. Prav tako je mogoče nastaviti glasnost bitja ure, dnevni ali nočni režim in čas bitja. Bitje ure je s kladivom na zunanji del zvona. S tem se doseže najbolj naraven udarec s takojšnjim odmikom kladiva brez dušenja vibracij zvona.

Krmilni računalnik je nameščen v zakristiji v podometni omarici. Elektronka za pogon zvonov in bitja ure je v zvoniku, v etaži pod zvonovi. Ob krmilni omari je tudi GSM modul za daljinsko upravljanje zvonjenja preko telefona. Ob zvonovih je omarica za pritrkovalce za vklop največjega zvona pri igranju »letečih« melodij.

Ves sistem je varovan tudi z izvedbo fizičnega odklopa od elektro omrežja z močnostnim relejem v času mirovanja. Vklop in izklop zvonov je mogoč v zvoniku, v zakristiji ali preko telefonske povezave.

